

Bezpečnostní situace v Mali

Štěpán Kubičina
stepan.kubicina@amo.cz

1 JAK ČÍST BACKGROUND?

Tento *background report* vznikl pro účely simulovaného jednání Rady bezpečnosti OSN na Pražském studentském summitu. Jeho základním účelem je poskytnout delegátům informace nutné pro pochopení problému a napsání stanoviska za zastupovaný stát. Background obsahuje stručný popis historie a příčin konfliktu. Zaměřuje se také na misi MINUSMA a na mezinárodní zapojení do krize v Mali. Byl napsán v červenci roku 2019, některé informace v něm tedy mohou být při čtení neaktuální.

1 ÚVOD

Mohlo by se zdát, že krize v Mali není ničím výjimečným. V oblasti Sahelu je to další země trpící problémy typickými pro tento region. Kolabující státní správa, vysoká kriminalita, přítomnost militantních skupin a špatná humanitární situace jsou jen některé z problémů, kterým tyto státy musí čelit. Tento background se zabývá otázkou, proč právě současná situace v Mali vyžaduje aktivní řešení ze strany mezinárodního společenství.

Během období své nezávislosti muselo Mali řešit hned několik povstání etnické skupiny Tuaregů. Ti se pokouší mimo jiné vyhlásit svůj samostatný stát na severu země. Dlouhodobá absence státní moci způsobuje nedůvěru ve složky státního aparátu mezi místním obyvatelstvem, které tak stále častěji podléhá tlaku různých radikálních skupin.

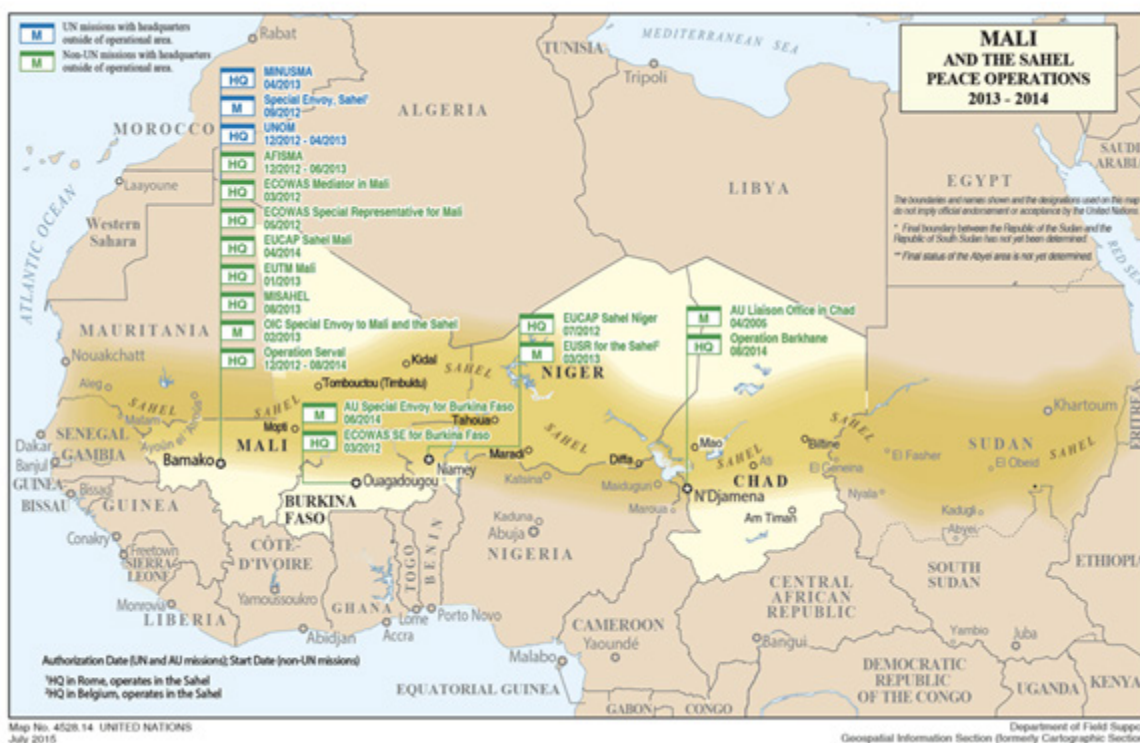
Islamistické provládní i protivládní ozbrojené skupiny udržují Mali v neustálém napětí. I když bylo v roce 2015 uzavřeno příměří, Mali je stále nebezpečnou zemí, ve které se často opakují teroristické útoky a útoky na civilní oby-

vatelstvo. Země je také specifická dlouhodobou přítomností mezinárodních sil v čele s francouzskou vojenskou intervencí v rámci operace Barkhane a misí Spojených národů MINUSMA.

Mise MINUSMA je také jedním z hlavních důvodů, proč je nutné se situaci v Mali zabývat. Fakt, že se jedná o třetí největší misi OSN a o misi s nejvyšším počtem ztrát, jen ilustruje, jak vážná situace v Mali je.¹ MINUSMA je navíc ukázkou toho, jak

vypadá mise pro udržení míru v oblasti, kde žádný mír není. Jestli se UNSC vydá cestou dalšího posilování mise MINUSMA (tzv. peace enforcement), nebo přijde na jiné způsoby, jak se s nastalou situací vypořádat, bude klíčové i pro vnímání OSN jako kompetentního aktéra při řešení podobných situací.²

Fakt, že se jedná o třetí největší misi OSN a o misi s nejvyšším počtem ztrát, jen ilustruje, jak vážná situace v Mali je.¹

Obr. 1: Pásmo Sahelu, okolní státy a rozmístění mezinárodních misí v roce 2015⁴⁵

2 PŘÍČINY KONFLIKTU

Pro správné pochopení současné krize v Mali je nezbytné nastínit některé z příčin, které vedly k současnému stavu. Tyto příčiny jsou historické i sociální a navzájem spolu úzce souvisí.

2.1 Pozadí

2.1.1 Obyvatelstvo

Současný stát Mali je etnicky velmi rozmanitý, což působí dlouhodobé komplikace v procesu budování národní identity. Od získání nezávislosti v roce 1960 je pro Mali příznačné, že se vláda na jihu snaží marginalizovat menšiny Tuaregů a Arabů, které prakticky nemají politický vliv na dění v zemi. Legitimita vlády totiž vychází ze schopnosti kontrolovat hlavní město Bamako bez evidentního zájmu rozvíjet ostatní (především severní) regiony. V poslední době také stoupá napětí v centrální části Mali, kde došlo k několika útokům na civilní obyvatelstvo.³ Toto napětí pramení z etnického sporu mezi menšinami Fulbů a Dogonů.

Tuaregové

Jedná se o kočovný kmen, většinou islámského vyznání, který žije převážně na hranicích Sahelu a pouště Sahara. Nejčastěji se živí pastevectvím. Přírodní podmínky je nutí přesouvat svá stáda do nových oblastí, a v období sucha jsou tak často nuceni opouštět domovské oblasti. V Mali představují jen nepatrnou část populace, ovšem na řídké osídleném severu tvoří většinu obyvatel. Tyto faktory způsobují, že Tuaregové a jejich problémy jsou vládou často přehlíženy, což u nich vyvolává nespokojenost, která vede k častým povstáním proti centrální vládě.^{4,6}

2.1.2 Korupce a organizovaný zločin

Korupce je velkým problémem limitujícím již tak slabou státní správu. V roce 2010 bylo odhadováno, že 4 až 5 % z celkového rozpočtu Mali bylo ročně ztraceno kvůli korupci a špatnému řízení. Samotná státní správa je neefektivní a disproporční (na začátku roku 2018 měla malijská vláda 36 ministrů).⁴

Mali se navíc za posledních několik let stalo křižovatkou pašeráků a překupníků, kteří obchodují s drogami, zbraněmi, ale i lidmi. Zvláště sever Mali představuje centrum pašeráků, kteří se snaží propašovat migranty z Afriky dále na sever do Evropy. Problémem je i obchod s kokainem, který se ze zemí Jižní Ameriky dostává do Evropy právě přes Mali.⁵

2.2 Historie

Mali se vyrovnává s řadou problémů, které pramení z jeho koloniální minulosti i častých konfliktů mezi etnickými skupinami.

2.2.1 Předkoloniální a koloniální období

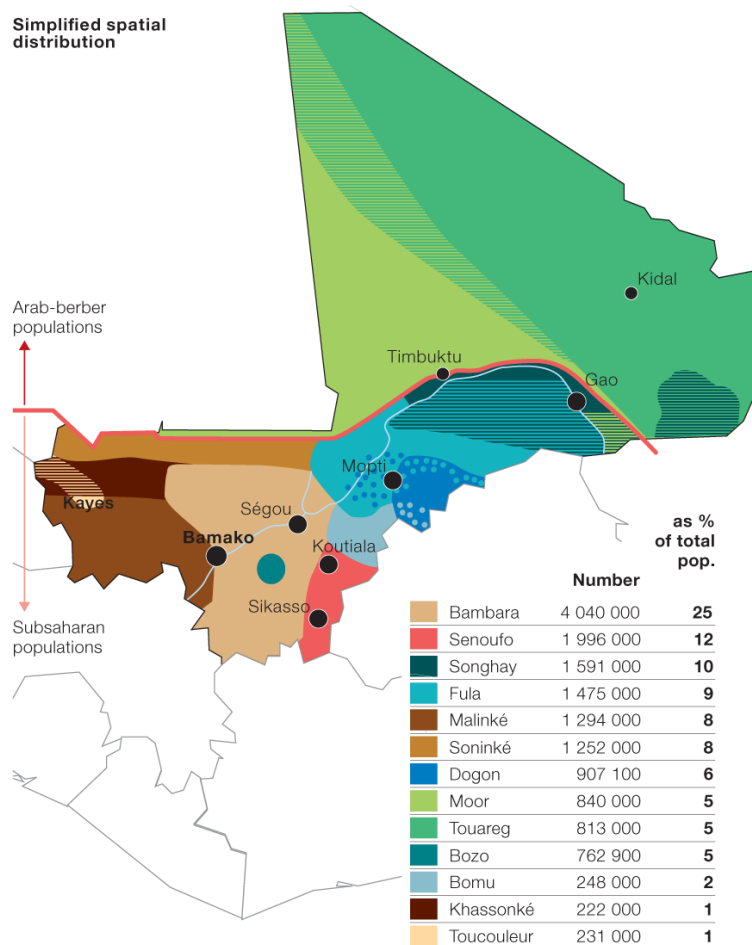
Mali bývalo silnou a bohatou říší, která těžila z vývozu zlata a výborné polohy přímo uprostřed obchodních tras přes Saharu dále do Afriky. Bohužel v průběhu let postupně upadalo, až se jeho zbytků zmocnili Maročané a později na konci 19. století Francouzi.⁶ Ti se během kolonizace Mali soustředili především na využití celé oblasti pro vlastní prospěch. Mali bylo součástí velkého územního celku označovaného jako „Francouzský Súdán“. Francouzi se příliš nesnažili implementovat státní správu do pouštních oblastí na severu a často využívali místní kmenové vůdce jako správce oblasti, ne vždy s ohledem na místní poměry. Na severu země tak bylo upuštěno od rozsáhlejšího budování státní správy.⁷

2.2.2 Samostatné Mali

Po získání nezávislosti v roce 1960 začala v Mali vláda jedné strany. Pouhé 3 roky poté došlo v Mali k prvnímu povstání Tuaregů, kteří doufali v získání určité autonomie. Vláda ovšem reagovala vyhlášením stanného práva a povstání potlačila, což předznamenalo další vývoj v této otázce na dlouhá léta dopředu.⁸ Na počátku 70. a v polovině 80. let zemi zasáhla mohutná sucha. Zvláště na severu země se tak výrazně zhoršily životní podmínky obyvatel (především Tuaregů), a ti byli nuceni odejít do sousedních zemí. Libyjský vůdce Muammar Kaddáfí vycítil příležitost, jak rozšířit svůj vliv v oblasti, a poskytl Tuaregům výcvik a zbraně. Právě tito pozdější navrátilci se nejvíce podíleli na druhém povstání Tuaregů v letech 1990 a 1991. V tomto období začalo v Mali sílit volání po demokratických reformách, což nakonec vyústilo v přijetí nové ústavy a v demokratické volby.⁹

2.2.3 Svobodné Mali

Nová ústava a konec vlády jedné strany byly příslibem nové demokratické budoucnosti.¹⁰ V roce 1992 se vláda zavázala udělit Tuaregům větší autonomii, a po období relativního klidu se s nimi dokonce podařilo uzavřít mír. Bohužel pozdější vlády v Bamaku neprojevovaly ochotu ani schopnosti plnit závazky, ke kterým se dříve zavázaly. V roce 2006 tak došlo ke třetímu povstání Tuaregů. To pokračovalo s přestávkami až do roku 2009, kdy byla uzavřena další mírová dohoda. Ta slibovala decentralizaci a stažení vládních vojsk ze severních oblastí, což se později ukázalo jako počátek velkých problémů.¹¹

Obr. 2: Etnické skupiny v Mali⁴⁷

2. 2. 4 Krize v Mali

Demilitarizace severních oblastí vytvořila bezpečnostní vakuum (tzn. místo, kde je velmi slabá, nebo úplně chybějící přítomnost státu nebo jiné síly, která by udržovala bezpečnost), které vyplnila skupina „Al-Káida v islámském Maghrebu“ (*Al Qaeda in the Islamic Maghreb, AQIM*) a některé další islamistické teroristické organizace. Ty dokázaly částečně nahradit roli státu, a to jim umožnilo získávat z nově ovládaných území bojovníky a další zdroje. Pokračující politika „demilitarizace“ a rozsáhlá korupce oslabovaly celý stát i armádu. V roce 2011 vypukla občanská válka v Libyi, což způsobilo masivní příliv nových bojovníků do Mali.¹²

V lednu 2012 zahájila ozbrojená skupina „Národní hnutí za osvobození Azavadu“ (*Mouvement National pour la Libération de l'Azawad, MNLA*) v pořadí čtvrté povstání Tuaregů. MNLA se podařilo vcelku rychle obsadit celou severní část Mali a vyhlásit samostatný stát pod názvem *Azavád*. Neschopnost malijské armády proti rebelům jakkoliv zasáhnout zapříčinila vojenský puč s cílem svrhnout vládu.

V severní části Mali došlo mezitím k rozkolu mezi MNLA a islámskými radikály. Zatímco MNLA chtěla vytvořit nový sekulární stát, islámští radikálové začali na dobytých územích uplatňovat právo šaría. Tyto dva navzájem neslučitelné postupy přirozeně vyvolaly další konflikt, ve kterém byla MNLA rychle poražena a AQIM spolu s místní odnoží Islámského státu se rychle zmocnila měst Timbuktu a Gao. Další islamistická skupina Ansar Dine, tvořena především Tuaregy, získala město Kidal.¹³

2. 2. 5 Zapojení mezinárodního společenství

Takřka nulová akceschopnost malijské armády způsobila, že se konflikt začal přesouvat ze severu do celé země a potenciálně hrozilo ovládnutí celého Mali radikálními islamisty.¹⁴ V prosinci 2012 proto Rada bezpečnosti OSN umožnila rezolucí č. 2085¹⁵ nasazení mise African-led International Support Mission to Mali (*AFISMA*). Islamisté ovšem postupovali rychleji, než se předpokládalo, a situace tak dospěla do kritického bodu. Z tohoto důvodu provedla francouzská armáda pozemní intervenci do Mali

v rámci operace Serval. Francouzi zahájili velice rychlý postup na sever Mali a podařilo se jim eliminovat bezprostřední nebezpečí. Situace v Mali ovšem zůstávala nebezpečná, protože rychlý postup Francouzů za sebou zanechal množství ozbrojených skupin a militantů, kteří pak pokračovali v teroristických útocích.¹⁶

Byť zlikvidování bezprostředních hrozeb proběhlo s francouzskou pomocí relativně rychle, stabilizace celé země byl zdlouhavý proces. I přes završení hlavních bojových operací měla situace v Mali k míru daleko. Z tohoto důvodu bylo rezolucí č. 2100¹⁷ rozhodnuto, že vznikne United Nations Multidimensional Integrated Stabilization Mission in Mali (MINUSMA), která měla navázat na misi AFISMA.¹⁸

2. 2. 6 Mírová dohoda

Se zapojením mezinárodního společenství bylo nakonec v roce 2015 dosaženo mírové dohody mezi Tuaregy a vládou. Dohoda se pokouší nejenom vytvořit a udržet mír mezi všemi stranami konfliktu, ale zároveň se snaží řešit některé

problémy, které konflikt vyvolaly. Vláda se například zavázala decentralizovat státní správu, a přenést tak část svých pravomocí i prostředků na nové, lokální a demokraticky volené samosprávy. Signatáři dohody se také dohodli na uspořádání

Se zapojením mezinárodního společenství bylo nakonec v roce 2015 dosaženo mírové dohody mezi Tuaregy a vládou.

nových voleb a na posílení zastoupení severních regionů v centrální správě. Dalším důležitým závazkem je postupné odzbrojení všech členů ozbrojených skupin a jejich postupná integrace do nové malijské armády. Snahou o řešení humanitárních a socioekonomických problémů na severu Mali je vytvoření takzvané Severní rozvojové oblasti (*Northern Development Zone*), ta má za cíl usnadnit obnovu a vývoj této části Mali.¹⁹ Signatáři dohody přijali také tzv. roadmap (plán cesty k danému cíli, shrnutí čeho, kdy a jakými prostředky má být dosaženo), kde se konkretizují úkoly, které je třeba splnit pro úspěšné a včasné plnění dohody.²⁰

Implementace této dohody se ale daří jen částečně. Navíc situaci narušuje fakt, že se mírových dohod neúčastnili důležití aktéři konfliktu. K jednání totiž nebyli pozváni zástupci teroristických organizací. Ty ale stále kontrolují rozsáhlá území a mají podporu mezi některými obyvateli. Proti narůstající moci teroristických organizací, které se mezitím adaptovaly na boj typický pro Afghánistán (nášlapná zařízení, únosy, rychlé útoky na checkpointy, přepady ze zálohy a sebevražedné útoky), byla v roce 2014 vytvořena organizace G5 Sahel, která sdružuje některé státy Sahelu v boji proti terorismu. V roce 2017 bylo na základě rezoluce Rady bezpečnosti č. 2359²¹ vysláno do Mali 10 000 vojáků v rámci úkolového uskupení G5 Sahel Joint Force and the Sahel Alliance.

3 STRANY KONFLIKTU

Po dlouhém období, kdy spolu všechny strany vzájemně bojovaly, byl v roce 2015 uzavřen mír. Ten tak rozdělil ozbrojené skupiny v Mali na ty, které se vyjednávají účastnily a aktivně se snaží zapojit do implementace mírových dohod, a ty, které spolupracovat nechtějí, nebo jim to nebylo umožněno.

3.1 Coordination of Azawad Movements (CMA)

„*Koordinace hnutí Azavadu*“ je sdružení několika různých skupin, nejčastěji ze severní části země, které spojuje jednotný zájem o nezávislý nebo autonomní Azavad. Právě pro ně bude nejvíce důležité, jak a kdy budou implementovány závazky z mírové smlouvy z roku 2015.

3.2 Platform of Armed Groups

„*Platforma ozbrojených skupin*“ sdružuje množství provládních milic, které bojují s radikály i s CMA. Stejně jako CMA se i Platforma účastnila jednání v Alžírsku a její zástupci podepsali mírovou dohodu.²²

3.3 Al-Káida v islámském Maghrebu (AQIM) a Islámský stát (ISIS)

S tím, jak byly oslabovány teroristické organizace na Blízkém východě, se začaly často poohlížet po nových oblastech svého působení. Tak se do Mali postupně dostaly radikální islamistické organizace. Prakticky ihned začaly získávat nové rekruty a rychle nabyly významného vlivu v celém regionu. Tyto organizace jsou dnes nejčastěji zodpovědné za útoky na pracovníky mise MINUSMA i na civilní obyvatelstvo. Neúčastnily se jednání v Alžírsku, a tak nejsou vázány žádnou dohodou.²³

3.4 Sebeob- ranné a lo- kální milice

Neschopnost oficiální vlády a armády zajistit bezpečnost obyvatel v různých částech země vedla ke vzniku velkého množství ozbrojených milic. Ty často berou spravedlnost do vlastních rukou, a částečně jsou tak zodpovědné za nebezpečné napětí, které v Mali opět v posledních letech narůstá. Většinu z nich se totiž nedaří odzbrojit ani integrovat do malijské armády.²⁴

3.5 Vládní síly

Malijská armáda je často kritizována pro svou nízkou akceschopnost. Často totiž dochází k různým etnickým čístkám či útokům, ať už ze strany islámských radikálů nebo jiných ozbrojených skupin, kterým armáda není schopna zabránit. V severní části země jsou navíc vládní vojáci často

Milice

Milice je organizovaná skupina ozbrojených lidí, zpravidla civilistů bez vojenského výcviku. Nejčastěji vzniká k obraně konkrétního místa (města, vesnice, oblasti) nebo sdružuje určité skupiny lidí (na základě národnosti, etnicity, politické příslušnosti atd.).⁴⁸

vnímání jako agresori, a čelí tak četným útokům. Zároveň jsou špatně vycvičeni, což dále omezuje jejich schopnosti. Armáda se navíc údajně dopustila některých zločinů na civilním obyvatelstvu, což dále ubírá na její reputaci.²⁵

3.6 Mezinárodní jednotky

3.6.1 Francouzská armáda

Asi tisíc francouzských vojáků působí v Mali v rámci protiteroristické operace Barkhane. Jejich úkolem je především likvidace teroristické hrozby. Právě na jejich bedrech spolu s vojáky z MINUSMA a G-5-Sahel leží bezpečnost na severu Mali. Nejasný je však vztah mezi operací MINUSMA a francouzskými vojáky, totiž do jaké míry je možná spolupráce mezi těmito subjekty.

3.6.2 G-5-Sahel

Vojáci pěti států Sahelu (Burkina Faso, Čad, Mali, Mauritánie a Niger) mají zajišťovat bezpečnost a pomáhat v boji s teroristy. Tato skupina má mezinárodní podporu, a to po finanční i vojenské stránce.²⁶

3.6.3 European Training Mission in Mali (EUTM)

Svou misi v Mali má také Evropská unie. Jejím primárním účelem je poskytovat výcvik malijské armádě a policii a podporovat jejich rozvoj.²⁷ V rámci této mise působí i 120 českých vojáků. Jejich úkolem je především pomáhat s výcvikem a chránit důležité objekty.²⁸

4 AKTUÁLNÍ SITUACE

Přímé boje mezi hlavními aktéry konfliktu již nepředstavují okamžitou hrozbu. Nicméně podle nestranných pozorovatelů se zatím podařilo naplnit závazky z mírové dohody z roku 2015 pouze ze 30 %. Rok 2019 proto bude naprosto klíčový, je totiž všemi stranami považován za pomyslný „deadline“. Pokud se nepodaří všechny zbývající body implementovat, hrozí obnovení bojů v plném rozsahu.²⁹

Na severu země se obyvatelům nedostává základních surovin (léky, hygienické potřeby, jídlo) a lidé zde často nemají přístup k elektřině ani k pitné vodě. Bezpečnost zaručují hlavně mezinárodní jednotky a místní obyvatelé stále nedostali možnost si zvolit své zástupce, kteří by spravovali

místní záležitosti. Zvyšuje se aktivita teroristických skupin a stále častěji dochází k útokům nejen na civilní cíle, ale i na zahraniční a místní vojáky. Podobná situace panuje i ve středu země, kde se postupně prohlubují etnické konflikty, které často ústí v útoky na civilní obyvatelstvo.³⁰

Násilné události v Mali opět nabývají na četnosti, a to zejména v centru země. Od začátku roku 2019 byly tisíce lidí nuceny opustit své domovy a počet obětí etnických konfliktů a teroristických útoků se vyšplhal téměř na 600. Dochází zde také k drobným střetům mezi armádou, ozbrojenými skupinami a místními milicemi.³¹

5 UNITED NATIONS MULTIDIMENSIONAL INTEGRATED STABILIZATION MISSION IN MALI (MINUSMA)

5.1 O misi samotné

Mise MINUSMA vznikla na základě rezoluce UNSC č. 2100³² a navázala na misi Africké unie AFISMA. Mise měla úvodní mandát na jeden rok. Od té doby se Rada bezpečnosti zabývala situací v Mali pravidelně. Aby urychlila mírový proces, vytvořila v roce 2017 rezolucí č. 2374³³ komisi, která dohlíží na sankční režim uvalený na některé osoby. Tento sankční režim umožňuje postihnout každého, kdo by záměrně narušoval nebo znemožňoval implementaci dohody. Dále umožňuje sankcionovat osoby podílející se na narušování bezpečnosti, organizovaném zločinu a dalším.³⁴ Spolu s komisí byl také ustanoven panel expertů. Jeho úkolem je pomáhat komisi, získávat pro ni informace a spolupracovat s INTERPOL a dalšími organizacemi.

V roce 2019 schválila Rada bezpečnosti rezoluci č. 2480,³⁵ kromě obnovení mandátu mise MINUSMA na další rok v ní také došlo k přidání nové strategické priority. První prioritou zůstává poskytování podpory při implementaci všech bodů z mírové smlouvy z roku 2015. Nově ovšem přibýlo „umožnění vytvoření nové strategie na ochranu civilistů, omezení násilností mezi komunitami a obnovení autority a přítomnosti státní správy v centrálním Mali“.³⁶

Současný mandát pověřuje misi MINUSMA (mimo dvě hlavní priority) i „podporou malijské armády během jejího znovunasazení v centrálním Mali, a to poskytnutím operační i logistické podpory při společných operacích“³⁷ a také „ochranou civilistů pod přímou hrozbou fyzického násilí“. Na ochranu civilistů také mandát umožňuje nasazení „pozemních i leteckých zařízení a jednotek do míst, kde jsou civilisté nejvíce ohroženi“ a „zabránění návratu ozbrojených elementů do klíčových populačních center a dalších oblastí“. Mandát mise MINUSMA tak jednoznačně nezůstává pouze u udržování míru, ale umožňuje vojenskému velení mise provádět aktivní a preventivní kroky k ochraně civilistů a klíčových cílů mise.

Rada bezpečnosti bude v nejbližší době schvalovat prodloužení sankčního režimu a činnosti panelu expertů. Nejen v Radě narůstá nespokojenost s pomalým postupem při implementaci mírových dohod, a lze tak očekávat, že sankce budou i nadále aktivně využívány. Pokud jde o samotnou misi MINUSMA, objevily se hlasy požadující snížení počtu jejich členů, ale nedostalo se jim na půdě Rady kladné odezvy.³⁸ V Mali tak slouží něco přes 13 000 členů vojenského personálu, 1 700 policistů a 1 200 civilních pracovníků.

Obr. 3: Factsheet s informacemi o personálu MINUSMA⁵⁰

5.2 Peacekeeping nebo peace-enforcement?

Organizace spojených národů má relativně dlouhou tradici ve vytváření a vysílání peacekeepingových operací do oblastí, ve kterých hrozí potenciální konflikt, a snaží se tak potlačit vznikající rozbroje nebo oddělit bojující strany a chránit civilisty. Mezi hlavní principy peacekeepingu vždy patřila co největší možná nestrannost zúčastněných vojáků. Právě nestrannost totiž zaručuje respekt všech válčících stran k modrým přílbám. K použití zbraní by měli sáhnout pouze v případě vlastního ohrožení. Problematické pak je, když dojde k ohrožení civilistů. Právě nejasnosti ohledně toho, kam až mohou vojáci mírových misí v případě ohrožení civilistů zajít, se staly pramenem sporu, který OSN stále nedokázala vyřešit.³⁹

Po událostech ve Rwandě a v bývalé Jugoslávii začala být Organizace spojených národů kritizována. V těchto zemích bylo totiž spácháno množství zločinů proti lidskosti a příslušníci misí OSN jim nedokázali zabránit. Prioritou se tak stala především ochrana civilistů, a doktrína vysílání mise do konfliktních území se tedy změnila. Peacekeepingové mise začaly být vysílány i do míst, kde ještě není mír, který by se dal udržovat. OSN tyto problémy řešila kooperací s místními organizacemi, přičemž mírové operace byly delegovány především na ně.^{40 41}

Postupným vývojem ale vznikly mise jako MINUSMA nebo MONUSCO (Mise OSN v Demokratické republice Kongo). Tyto mise disponují mnohem silnějšími mandáty, jež jim umožňují přímé použití síly, a to nejen pouze v sebeobraně. Tento přístup má ovšem své nevýhody. Provádění bojových misí klade větší personální nároky, a tak jsou tyto mise rozsáhlejší. Příslušníci misí OSN často také pochází z různých zemí a nemají ani patřičný výcvik, ani vybavení k úkolům, které mohou z jejich mandátu vyplývat. V neposlední řadě se tím vojáci OSN staví do role aktivních účastníků konfliktu, což může mít negativní následky pro jejich postavení v rámci konfliktu.<?>

5.3 Nejnebezpečnější mise OSN

Jedním z úkolů, kterým byla MINUSMA pověřena při svém vzniku, bylo také „stabilizovat velká populační centra, zejména na severu země (...) a aktivními kroky zabránit návratu ozbrojených skupin do těchto oblastí“. Právě pojem „stabilizace“ se ukázal jako problematický. OSN totiž nemá vlastní doktrínu, která by popisovala, jakým způsobem má docházet k obnovování území zasazených asymetrickými konflikty, jako je ten v Mali. Různé strany tak mají rozdílná očekávání. Zatímco vláda v Bamaku považuje za „stabilizaci“ především implementaci svého vlivu v severních oblastech, mezinárodní společenství klade důraz na zajištění humanitární pomoci a přístupu k vodě. MINUSMA tak často čelí kritice ze všech stran.⁴²

Tato situace je částečně způsobena i tím, že peacekeepingové mise a celá OSN nyní operuje v oblastech, pro které nebyla navržena.

Boj proti terorismu a zabezpečovací operace nejsou myšlenky, které stály u zrodu peacekeepingových misí. MINUSMA má ovšem jako dosud jediná mise mandát „odrážet a odstrašovat asymetrické hrozby“.⁴³ Tento rozpor se projevuje nejen politicky, ale i materiálně. MINUSMA je totiž jedna z největších misí OSN co se personálu týče. Tyto faktory tak celou misi staví do nebezpečné pozice, která si vybírá svou daň. Teroristické útoky, nášlapná zařízení, a dokonce přímé útoky na pozice modrých přílb vytvořily z MINUSMA zároveň misi s největším počtem ztrát. 123 mrtvých a 358 vážně zraněných dělá z mise MINUSMA nejnebezpečnější misi OSN v celé její historii.⁴⁴

Asymetrický konflikt

Jedná se o ozbrojený střet, ve kterém proti sobě bojují strany s výrazně rozdílnou vojenskou silou. Typicky tak na jedné straně stojí velmi dobře vybavená a organizovaná armáda s dostatkem zbraní a logistického vybavení, a na straně druhé jsou méně organizované ozbrojené skupiny využívající především guerillový způsob boje nebo teroristické útoky. Asymetrický konflikt jsme mohli pozorovat například v Kolumbii, Čechně nebo právě v Mali.⁵¹

6 ZÁVĚR

Ačkoliv byla v roce 2015 uzavřena mírová dohoda, cesta ke skutečnému míru bude pro obyvatele Mali ještě složitá. Narůstající aktivita teroristických skupin, tisíce uprchlíků, etnické konflikty a zhoršující se klimatické podmínky budou pro Mali těžkou zkouškou. Určující bude, i jak rychle dokáže vláda v Bamaku implementovat dohody z roku 2015.

Jakou cestou se vydá Organizace spojených národů? Pokud bude chtít udržet současnou podobu misí, měla by přijít s vlastní „stabilizační“ doktrínou? Bude nadále posilovat mandát mise MINUSMA? Nebo dojde k jejímu nahrazení jinou misí, či zeštíhlení (omezení počtu personálu atd.)? Na těchto otázkách uvnitř samotné Rady bezpečnosti shoda nepanuje. Bude proto na zástupcích členských států Rady, aby situaci vyřešili.

7 OTÁZKY PRO JEDNÁNÍ

1. Zapojil se nebo zapojuje se váš stát do konfliktu v Mali? Jak?
2. Má váš stát i nějaké ekonomické zájmy v Mali? Ovlivňují nějakým způsobem zapojení vašeho státu do dění v této zemi?
3. Podporuje váš stát sankční režim, který je na Mali uvalen, nebo vidí jinou cestu?
4. Měla by Rada bezpečnosti dělat v Mali více než nyní, nebo si váš stát myslí, že je stávající zapojení adekvátní?
5. Jaký je postoj vašeho státu k mírové dohodě z roku 2015? Považuje ji za dostatečné řešení krize?
6. Cítí se váš stát ohrožený krizí v Mali? Pokud ano, jakým způsobem?
7. Mělo by mezinárodní společenství více řešit problémy v Mali (s přihlédnutím k nárůstu terorismu, humanitární situaci atd.)?
8. Měla by Rada bezpečnosti nadále podporovat robustní mise se silným mandátem, jako je MINUSMA? Nebo by měla spíše takové mise omezit a najít jiné způsoby pro dosažení a udržení míru?
9. Měla by Rada bezpečnosti nasazovat mírové mise i za cenu vlastních ztrát, nebo má tuto roli přenechat jiným?

8 DOPORUČENÉ A ROZŠIŘUJÍCÍ ZDROJE

UN Document for Mali

Seznam všech dokumentů OSN k Mali

<https://www.securitycouncilreport.org/un-documents/mali/>

European Council on Foreign Affairs

Interaktivní mapa všech aktérů konfliktu

https://www.ecfr.eu/mena/sahel_mapping

MINUSMA

Velké množství informací, obrázků a dokumentů na oficiálním webu MINUSMA

<https://minusma.unmissions.org/en>

MALI | The crisis explained

Video od Lékařů bez hranic vysvětlující krizi v Mali

<https://www.youtube.com/watch?v=32H3Y9Zljjw>

How Islamist militant groups are gaining strength in Africa

Video od Vox, které se zaměřuje na celý region Sahelu a jeho problémy, zasazuje tak konflikt v Mali do širšího kontextu

<https://youtu.be/U2gvha4CipY>

Mali Peace Accord: Actors, issues and their representation

Text, který podrobněji rozebírá mírová jednání z roku 2015

<https://www.sipri.org/node/385>

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

- 1 PERSONNEL: Loss in human life. In: MINUSMA [online]. June 1, 2019 [cit. 2019-07-17]. Dostupné z: <https://minusma.unmissions.org/en/personnel>
- 2 Boutellis, A., 2015. Can the UN Stabilize Mali? Towards a UN Stabilization Doctrine?. Stability: International Journal of Security and Development, 4(1), p.Art. 33. DOI: <http://doi.org/10.5334/sta.fz>. Dostupné z: <https://www.stabilityjournal.org/articles/10.5334/sta.fz/>
- 3 CHAUZAL, Grégory a Thibault VAN DAMME. The roots of Mali's conflict: The failed path to national unity. In: CLINGENDAEL INSTITUTE: Netherlands Institute of International Relations [online]. March 2015 [cit. 2019-07-17]. Dostupné z: https://www.clingendael.org/pub/2015/the_roots_of_malis_conflict/1_the_failed_path_to_national_unity/
- 4 SHIPLEY, Thomas. Mali: Overview of corruption and anti-corruption: Overview of corruption in Mali. In: U4: Anti-corruption Resource Centre [online]. October 30, 2017 [cit. 2019-07-17]. Dostupné z: <https://www.u4.no/publications/mali-overview-of-corruption-and-anti-corruption>
- 5 SHIPLEY, Thomas. Mali: Overview of corruption and anti-corruption: Overview of corruption in Mali. In: U4: Anti-corruption Resource Centre [online]. October 30, 2017 [cit. 2019-07-17]. Dostupné z: <https://www.u4.no/publications/mali-overview-of-corruption-and-anti-corruption>
- 6 IMPERATO, Pascal James a Andrew CLARK. Mali: History. In: Britannica [online]. [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/place/Mali/Precolonial-history>
- 7 IMPERATO, Pascal James a Andrew CLARK. Mali: History. In: Britannica [online]. [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/place/French-West-Africa>
- 8 IMPERATO, Pascal James a Andrew CLARK. Mali: History. In: Britannica [online]. [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/place/Mali/Independent-Mali>
- 9 IMPERATO, Pascal James a Andrew CLARK. Mali: History. In: Britannica [online]. [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/place/Mali/Independent-Mali>
- 10 IMPERATO, Pascal James a Andrew CLARK. Mali: History. In: Britannica [online]. [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/place/Mali/Independent-Mali>
- 11 CHAUZAL, Grégory a Thibault VAN DAMME. The roots of Mali's conflict: Rebellion and fragmentation in northern Mali. In: CLINGENDAEL INSTITUTE: Netherlands Institute of International Relations [online]. March 2015 [cit. 2019-07-17]. Dostupné z: https://www.clingendael.org/pub/2015/the_roots_of_malis_conflict/2_rebellion_and_fragmentation_in_northern_mali/
- 12 CHAUZAL, Grégory a Thibault VAN DAMME. The roots of Mali's conflict: Rebellion and fragmentation in northern Mali. In: CLINGENDAEL INSTITUTE: Netherlands Institute of International Relations [online]. March 2015 [cit. 2019-07-17]. Dostupné z: https://www.clingendael.org/pub/2015/the_roots_of_malis_conflict/2_rebellion_and_fragmentation_in_northern_mali/
- 13 CHAUZAL, Grégory a Thibault VAN DAMME. The roots of Mali's conflict: Introduction. In: CLINGENDAEL INSTITUTE: Netherlands Institute of International Relations [online]. March 2015 [cit. 2019-08-27]. Dostupné z: https://www.clingendael.org/pub/2015/the_roots_of_malis_conflict/introduction/
- 14 OGBONNAYA, Maurice Ufieme. AFISMA and the Mali Crisis: Rethinking Security Intervention and Democratic

Consolidation in Africa. In: AIPECT - INSTITUTE: African Institute for Peacebuilding and Conflict Transformation [online]. April 13, 2018 [cit. 2019-07-20]. Dostupné z: <http://aipectinstitute.com/articles/afisma-and-the-mali-crisis-rethinking-security-intervention-and-democratic-consolidation-in-africa/>

15 Resolution 2085 (2012). United Nations Security Council [online]. New York, 2012

[cit. 2019-08-02] [https://undocs.org/S/RES/2085\(2012\)](https://undocs.org/S/RES/2085(2012))

16 EICHLER, Jan, Operace Serval 2013: Nasazení francouzské armády v Mali. *Vojenské rozhledy*, 2013, roč. 22 (54), č. 2, s. 133–149, ISSN, 2336-2995 [online]. [cit. 2019-07-20]. Dostupné z: <http://vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/ozbrojene-konflikty/operace-serval-2013>

17 [Resolution 2100 (2013). United Nations Security Council [online]. New York, 2013

[cit. 2019-08-02] [https://undocs.org/S/RES/2100\(2013\)](https://undocs.org/S/RES/2100(2013))

18 Boutellis, A., 2015. Can the UN Stabilize Mali? Towards a UN Stabilization Doctrine?. *Stability: International Journal of Security and Development*, 4(1), p.Art. 33. DOI: <http://doi.org/10.5334/sta.fz>. Dostupné z: <https://www.stabilityjournal.org/articles/10.5334/sta.fz/>

19 Resolution 2480 (2019). United Nations Security Council [online]. New York, 2019

[cit. 2019-08-14] [https://undocs.org/S/RES/2480\(2019\)](https://undocs.org/S/RES/2480(2019))

20 Report of the Independent Observer: Observations on the Implementation of the Agreement on Peace and Reconciliation in Mali, Emanating from the Algiers Process. In: The Carter Center: Waging Peace. Fighting Disease. Building Hope [online]. April, 2019 [cit. 2019-08-14]. Dostupné z: https://www.cartercenter.org/resources/pdfs/peace/conflict_resolution/mali-independent-observer-4e-report-051319.pdf

21 Resolution 2359 (2017). United Nations Security Council [online]. New York, 2017

[cit. 2019-08-02] [https://undocs.org/S/RES/2359\(2017\)](https://undocs.org/S/RES/2359(2017))

22 NYIRABIKALI, Dr Gaudence. Mali Peace Accord: Actors, issues and their representation. Sipri: Stockholm International Peace Institute [online]. August 27, 2015 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://www.sipri.org/node/385>

23 GILMOUR, Jeff. Security Concerns in Mali – 2018. In: *Journal of Military and Strategic Studies* [online]. May 14, 2019 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://jmss.org/article/view/68239/51959>

24 VAN DER HEIDE, Liesbeth. Dumping One Government Won't Fix Mali. In: *Foreign Policy* [online]. April 20, 2019 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://foreignpolicy.com/2019/04/20/dumping-one-government-wont-fix-mali-security-west-africa-sahel-ogossagou-fulani-dogon-tuareg-azawad-terrorism/>

25 Report of the Independent Observer: On the Implementation of the Agreement on Peace and Reconciliation in Mali, Emanating from the Algiers Process. In: The Carter Center: Waging Peace. Fighting Disease. Building Hope [online]. February 18, 2019 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: https://www.cartercenter.org/resources/pdfs/news/peace_publications/conflict_resolution/mali-3e-rapport-eng.pdf

26 BØÅS, Morten. RIVAL PRIORITIES IN THE SAHEL: FINDING THE BALANCE BETWEEN SECURITY AND DEVELOPMENT. In: The Nordic Africa Institute: Nordiska Afrikainstitutet [online]. Uppsala: Nordiska Afrikainstitutet, 2018, April 19, 2018 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <http://nai.diva-portal.org/smash/get/diva2:1199056/FULLTEXT01.pdf>

- 27 European Union Training Mission in Mali: Activity. In: EUTM: European Union Training Mission in Mali [online]. [cit. 2019-08-02]. Dostupné z: <http://eutmmali.eu/en/activity/>
- 28 1. ÚKOLOVÉ USKUPENÍ AČR, MALI EUTM/MINUSMA: Výcviková mise EU v Mali (European Union Training Mission, Mali). In: Mise-army [online]. July 10, 2019 [cit. 2019-08-02]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/aktualni-mise/mali---eutm-132454>
- 29 Report of the Independent Observer: On the Implementation of the Agreement on Peace and Reconciliation in Mali, Emanating from the Algiers Process. In: The Carter Center: Waging Peace. Fighting Disease. Building Hope [online]. February 18, 2019 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: https://www.cartercenter.org/resources/pdfs/news/peace_publications/conflict_resolution/mali-3e-rapport-eng.pdf
- 30 Report of the Independent Observer: On the Implementation of the Agreement on Peace and Reconciliation in Mali, Emanating from the Algiers Process. In: The Carter Center: Waging Peace. Fighting Disease. Building Hope [online]. February 18, 2019 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: https://www.cartercenter.org/resources/pdfs/news/peace_publications/conflict_resolution/mali-3e-rapport-eng.pdf
- 31 MACLEAN, Ruth. Mali crisis worsens as hundreds of thousands flee militia attacks: More than 200,000 people have been displaced since start of 2019 and about 600 killed. In: The Guardian [online]. July 11, 2019 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2019/jul/11/mali-crisis-worsens-as-hundreds-of-thousands-flee-militia-attacks>
- 32 Resolution 2100 (2013). United Nations Security Council [online]. New York, 2013
[cit. 2019-08-02] [https://undocs.org/S/RES/2100\(2013\)](https://undocs.org/S/RES/2100(2013))
- 33 Resolution 2374 (2017). United Nations Security Council [online]. New York, 2017
[cit. 2019-08-14] [https://www.undocs.org/S/RES/2374\(2017\)](https://www.undocs.org/S/RES/2374(2017))
- 34 Security Council Renews Sanctions Regarding Mali, Panel Monitoring Implementation, Unanimously Adopting Resolution 2432 (2018). In: United Nations [online]. August 30, 2018 [cit. 2019-08-02]. Dostupné z: <https://www.un.org/press/en/2018/sc13478.doc.htm>
- 35 Resolution 2480 (2019). United Nations Security Council [online]. New York, 2019
[cit. 2019-08-14] [https://www.undocs.org/S/RES/2480\(2019\)](https://www.undocs.org/S/RES/2480(2019))
- 36 August 2019 Monthly Forecast: Mali. In: Security Council Report [online]. July 31, 2019 [cit. 2019-08-02]. Dostupné z: <https://www.securitycouncilreport.org/monthly-forecast/2019-08/mali-5.php>
- 37 Resolution 2480 (2019). United Nations Security Council [online]. New York, 2019
[cit. 2019-08-14] [https://www.undocs.org/S/RES/2480\(2019\)](https://www.undocs.org/S/RES/2480(2019))
- 38 Mali: Renewal of MINUSMA's Mandate. In: What's In Blue: Insights on the work of the UN Security Council [online]. June 27, 2019 [cit. 2019-08-02]. Dostupné z: <https://www.whatsinblue.org/2019/06/mali-renewal-of-minusmas-mandate-2.php>
- 39 KARLSRUD, John. The UN at war: examining the consequences of peace-enforcement mandates for the UN peace-keeping operations in the CAR, the DRC and Mali. *Third World Quarterly* [online]. 2015, January 22, 2015, 36(1), 40-54 [cit. 2019-08-01]. DOI: 10.1080/01436597.2015.976016. ISSN 0143-6597. Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01436597.2015.976016>

- 40 KARLSRUD, John. The UN at war: examining the consequences of peace-enforcement mandates for the UN peace-keeping operations in the CAR, the DRC and Mali. *Third World Quarterly* [online]. 2015, January 22, 2015, 36(1), 40-54 [cit. 2019-08-01]. DOI: 10.1080/01436597.2015.976016. ISSN 0143-6597. Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01436597.2015.976016>
- 41 UNAMID: United Nations - African union Hybrid Operation in Darfur. In: UNAMID: United Nations - African union Hybrid Operation in Darfur [online]. 2007 [cit. 2019-08-14]. Dostupné z: <https://unamid.unmissions.org/>
- AMISOM [online]. In: [cit. 2019-08-02]. Dostupné z: <http://amisom-au.org/amisom-mandate/>
- 42 KARLSRUD, John. The UN at war: examining the consequences of peace-enforcement mandates for the UN peace-keeping operations in the CAR, the DRC and Mali. *Third World Quarterly* [online]. 2015, January 22, 2015, 36(1), 40-54 [cit. 2019-08-01]. DOI: 10.1080/01436597.2015.976016. ISSN 0143-6597. Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01436597.2015.976016>
- 43 MINUSMA: Mandate. In: MINUSMA: United Nations Multidimensional Integrated Stabilization Mission in Mali [online]. [cit. 2019-08-27]. Dostupné z: <https://minusma.unmissions.org/en/mandate-o>
- 44 Mali: Personnel. In: MINUSMA: United Nations Multidimensional Integrated Stabilization Mission in Mali [online]. May, 2019 [cit. 2019-08-09]. Dostupné z: <https://minusma.unmissions.org/en/personnel>
- 45 Mali and the Sahel Peace Operations: 2014 - 2015. In: *Global Peace Operations Review* [online]. July 2015 [cit. 2019-08-09]. Dostupné z: https://peaceoperationsreview.org/wp-content/uploads/2015/11/gpor_map_mali_sahel_july_2015_1200x757.png
- 46 Tuareg People. In: *Britannica* [online]. March, 2019 [cit. 2019-08-14]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/Tuareg>
- 47 CHAUZAL, Grégory a Thibault VAN DAMME. The roots of Mali's conflict: Rebellion and fragmentation in northern Mali. In: CLINGENDAEL INSTITUTE: Netherlands Institute of International Relations [online]. March 2015 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: https://www.clingendael.org/pub/2015/the_roots_of_malis_conflict/2_rebellion_and_fragmentation_in_northern_mali/
- 48 Militia. In: *Britannica* [online]. August 23, 2007 [cit. 2019-08-14]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/militia>
- 49 MINUSMA: Personnel [online]. In: MINUSMA. [cit. 2019-08-02]. Dostupné z: <https://minusma.unmissions.org/en/personnel>
- 50 MINUSMA: Personnel [online]. In: MINUSMA. [cit. 2019-08-02]. Dostupné z: <https://minusma.unmissions.org/en/personnel>
- 51 SEXTON, Ellen. Asymmetrical warfare. In: *Britannica* [online]. [cit. 2019-08-09]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/asymmetrical-warfare>

Pražský studentský summit

Pražský studentský summit je unikátní vzdělávací projekt existující od roku 1995. Každoročně vzdělává přes 300 studentů středních i vysokých škol o současných globálních tématech, a to především prostřednictvím simulace jednání tří klíčových mezinárodních organizací – OSN, NATO a EU.

- studentsummit.cz
- summit@amo.cz
- facebook.com/studentsummit
- instagram.com/praguestudentsummit
- twitter.com/studentsummit
- youtube.com/studentsummit

Asociace pro mezinárodní otázky (AMO)

AMO je nevládní nezisková organizace založená v roce 1997 za účelem výzkumu avzdělávání v oblasti mezinárodních vztahů. Tento přední český zahraničně politický think-tank není spjat s žádnou politickou stranou ani ideologií. Svou činností podporuje aktivní přístup k zahraniční politice, poskytuje nestrannou analýzu mezinárodního dění a otevírá prostor k fundované diskusi.

Štěpán Kubičina

Autor je spolupracovníkem Asociace pro mezinárodní otázky a členem přípravného týmu Pražského studentského summitu.

<p>POŘADATEL</p> <p>AMO.CZ</p>	<p>GENERÁLNÍ PARTNER</p> <p>The Kellner Family Foundation</p>
<p>TOP PARTNEŘI</p> <p>Zastoupení v České republice</p> 	
<p>PARTNEŘI</p> <p>Ambassade du Canada</p> <p>Informační centrum OSN v Praze</p> 	
<p>MEDIÁLNÍ PARTNEŘI</p> <p>HOSPODÁŘSKÉ NOVINY RESPEKT</p>	

Autor: Štěpána Kubičina

Imprimatur: Radek Mazuch, Josef Kučera, Markéta Gregorová, František Novotný

Jazyková úprava: Tereza Novotná, Matěj Frouz, Václav Malina, Markéta Gregorová, Tereza Krausová

Sazba: Michaela Nováková

Grafická úprava: Jaroslav Kopřiva

Vydala Asociace pro mezinárodní otázky (AMO) pro potřeby XXV. ročníku Pražského studentského summitu.

© AMO 2019

Asociace pro mezinárodní otázky (AMO)

Žitná 27, 110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 813 460, e-mail: summit@amo.cz

IČ : 65 99 95 33

www.amo.cz

www.studentsummit.cz